

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет управління

Кафедра логопедії та інноваційних технологій в інклюзії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Артикуляційна гімнастика (практикум)»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Спеціальна освіта»

Спеціалізація 016.01 Логопедія

Спеціальність 016 Спеціальна освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “5” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Артикуляційна гімнастика (практикум)
Викладач (і)	_Тонюк Д.М. http://surl.li/psqbl
Контактний телефон викладача	0680506511
Е-mail викладача	diana.toniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Понеділок 13:00-14:30 108a https://meet.google.com/rac-mnxz-qhe

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є діагностико-консультативний процес корекційно-розвиткової та пропедевтичної діяльності вчителя-логопеда та вчителя-дефектолога для розвитку та навчання і виховання осіб з особливими потребами способами.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на опанування студентами науково-теоретичними й практико-методичними знаннями та навичками всебічного вивчення особливостей психофізичного розвитку дітей з ООП, на формування цілісного уявлення про взаємозв'язок мовлення й психічних процесів для розвитку особистості, озброїть уміннями застосовувати отримані знання в галузі інклюзивної та спеціальної освіти.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування професійної компетентності майбутніх фахівців щодо вміння проводити артикуляційну гімнастику, із застосуванням спеціальних та інноваційних методик у роботі із дітьми.

Основними цілями вивчення дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань про особливості проведення артикуляційної гімнастики застосовуючи найефективніші технологій, методи та діагностичні проби.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Фахові компетентності:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з ООП, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.

СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначити достовірність отриманих результатів.

СК-10. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, що виховує дитину з ООП.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК-17. Здатність до реалізації базових знань про клінічні підходи до визначення труднощів функціонування дитячого організму при типовому та порушеному розвитку; особливості центральної нервової системи та вищих нервових функцій осіб з порушенням мовлення для забезпечення ефективного логопедичного впливу на розвиток їхньої мовленнєвої діяльності у різні вікові періоди.

СК-18. Здатність до інтеграції та реалізації знань про особливості та закономірності мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі; взаємозв'язок мовлення, мислення і свідомості: психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності як основи реалізації стратегій логопедичного впливу у різні вікові періоди.

СК-20. Здатність здійснювати оцінювання (діагностику) рівня сформованості

мовленнєвої функції та мовленнєвої діяльності, аналізувати та систематизувати одержані результати в процесі складання психолого-педагогічного та логопедичного висновку.

Професійні компетентності:

ПР-4 Застосування для розв'язання завдання спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов здобуття освіти.

ПР-8 Організувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з ОНР, діагностико-консультативну діяльність.

ПР- 10 Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (Інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових, особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПР- 12 Аргументувати, планувати та надати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з ОНР.

ПР-19. Інтегрувати у професійну діяльність знання про закономірності та особливості мовленнєвого розвитку в онтогенезі та дизонтогенезі, психолінгвістичні основи мовленнєвої діяльності для реалізації логопедичного впливу у різні вікові періоди.

ПР-21. Добирати та застосовувати методи психолого-педагогічного і логопедичного обстеження осіб з порушенням мовлення, визначити стан сформованості мовлення у різні вікові періоди, рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, визначати на основі їх інтерпретації ОНР дітей та формулювати психолого-педагогічний та логопедичний висновок.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	4 години / 2 години – 8 семестр
Практичні	26 годин / 8 годин – 8 семестр
Контрольні	3 години – 8 семестр
самостійна робота	60 годин / 80 годин – 8 семестр

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	016 Спеціальна освіта	4	нормативний

6. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Практичне заняття. Тема 1-2. Теоретичні засади та засоби логопедичної ритміки. Історія виникнення логоритміки.	Основні поняття «логопедичної ритміки». Об'єкт, предмет та завдання логопедичної ритміки. Особливості логопедичної ритміки як складової інтегративної музикотерапії. Суть та особливості музично-ритмічного впливу на дітей. Основні завдання логоритмічного впливу на дітей із ООП.	Пройти тестування.
2.	Практичне заняття. Тема 3-4. Основні музично-рухові засоби логопедичної ритміки у корекційній роботі з дітьми.	Основні рухово мовленнєві засоби логопедичної ритміки у корекційній роботі з дітьми, які мають мовленнєві порушення. Особливості використання засобів логопедичної ритміки у корекційній роботі вчителя-логопеда.	Підготувати ігри на розвиток слухової уваги, пам'яті та ритму.
3.	Практичне заняття. Тема 5-6. Організаційно-методичні основи логопедичної ритміки	Принципи, зміст та методи логоритмічної роботи, спрямованої на формування мовлення. Психофізіологічні механізми і взаємозв'язок у формуванні моторного оформлення мовлення та загальної і дрібної моторики. Методичні підходи до розвитку просодики, складової структури мовлення, словника, тощо у процесі координації руху зі словом під музику. Використання вербального	Пройти тестування.

		матеріалу, ігор, наочності, технічних засобів навчання, дитячих музичних інструментів. Структура логоритмічних занять у ЗДО, ЗЗСО, НРЦ.	
4.	Практичне заняття. Тема 7-8. Логопедична ритміка в структурі корекційно-розвиткової роботи	Зміст логоритмічних занять із дітьми, які мають заїкання, брадилалію, тахілалію, ринолалію, дизартрію, алалію, дислалію, дисфонію. Логоритмічні прийоми в процесі проведення артикуляційної гімнастики та вправ для розвитку загальної і дрібної моторики. Автоматизація звуків раннього, середнього та пізнього онтогенезу за наслідуванням ізольовано, в складах, чистомовках, словах, реченнях, віршах, зв'язному мовленні, піснях, потішках, хороводах, тощо та їх диференціація. Особливості підбору музичного і вербального матеріалу для логоритміки.	Підготувати конспект логоритмічного заняття на довільну тему.
5.	Практичне заняття. Тема 9-10. Система логопедичної роботи з дітьми із ТПМ різної етіології	Застосування логоритміки на різних етапах освітнього маршруту дитини.	Пройти тестування.
6.	Практичне заняття. Тема 11-12. Корекційно-розвиткова робота логопеда зі застосуванням логоритміки	Зміст роботи логопеда в команді фахівців психолого-педагогічного супроводу в інклюзивному освітньому просторі. Застосування логоритміки при різних особливих освітніх потребах у дітей.	Опрацювати відповідну літературу.
7.	Практичне заняття. Тема 13. Застосування	Особливості застосування сучасних інноваційних технологій на заняттях з логоритміки.	Пройти тестування.

інноваційних технологій на заняттях логоритміки.	на 3		
--	------	--	--

7. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	
Лекція	
Практичні заняття	40
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	-
Контрольні роботи	50
Максимальна кількість балів	100

8. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються у друкованому форматі, у разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

- Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
- Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».
- Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.
- Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.
- Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”.

Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-прозапобігання-плагіату/>

Відвідування занять Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника».

Ознайомитися з положенням можна за посиланням:

<https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Неформальна освіта: Coursera, Prometheus, ВУМ, Едера

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: О.В. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна [та ін.]; наук. ред. Г.В. Беленька; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
2. Інноваційні технології в корекційній роботі з дітьми з особливими освітніми потребами : навч.-метод. посібник / за заг. ред. Л. Галенко. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 110 с.
3. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально-методичний посібник / укл. О.В. Гаяш – Ужгород, – ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021. – 255 с.
4. Лісова Л.І. Логоритміка з методикою: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : «Медобори-2006», 2018. 132 с
5. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Вид. 5-те. К: Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
6. Психологічний супровід інклюзивної освіти : підручник / [кол. авторів; за заг. ред. Т.О. Докучиної]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. – 172 с.
7. Чеботарьова О.В., Гладченко І.В., Ярмола Н.А. Основи діагностичної діяльності корекційного педагога в роботі з дітьми з комплексними порушеннями розвитку: метод. рекоменд. Київ, 2019.
8. Чеснокова Л. В., Золотарьова О. І. Заняття з логоритміки для дітей із вадами мовлення. Х. : Вид. група «Основа», 2017. 160 с.

ТОНЮК Діана Михайлівна – асистент кафедри